

IVZ

INŠTITUT ZA VAROVANJE ZDRAVJA
REPUBLIKE SLOVENIJE

PREPREČEVANJE POŠKODB OTROK IN PROMOCIJA VARNOSTI

Mag. Mateja Rok Simon, dr.med.,
spec. javnega zdravja

Izobraževanje za vrtce
ZZV Ljubljana, 19. - 26. nov. 2013

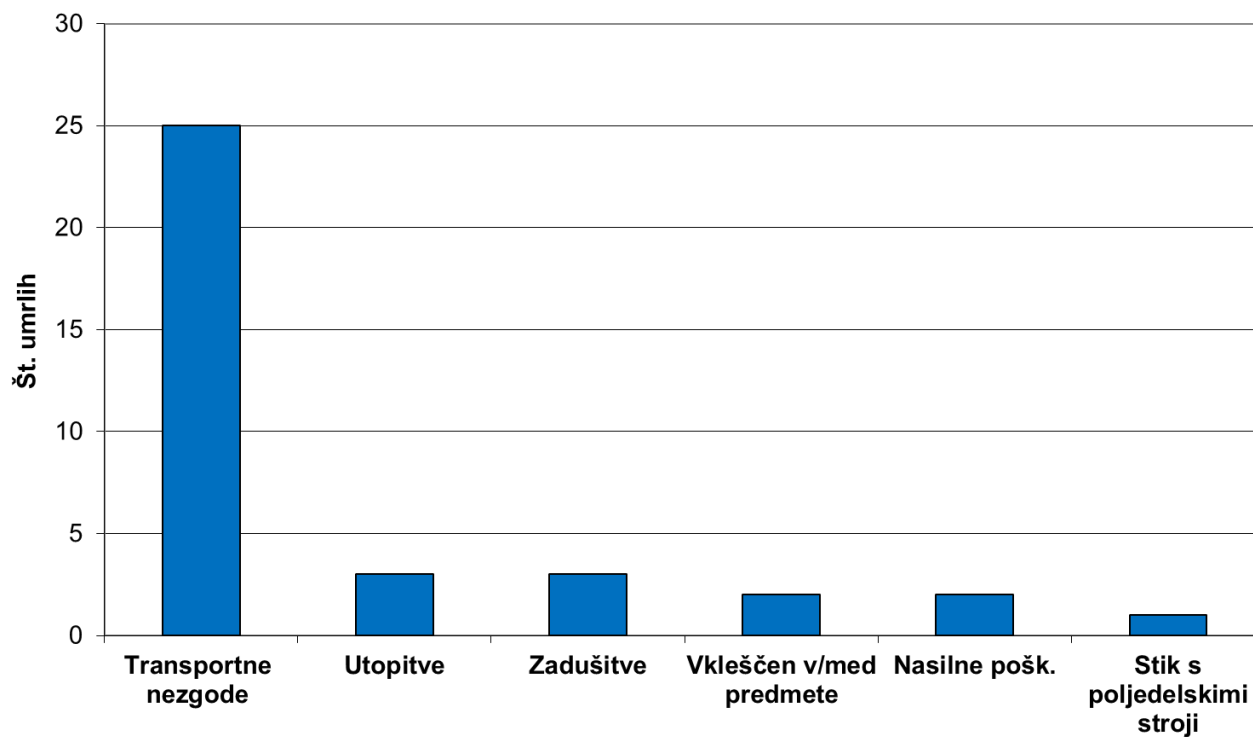
POŠKODBE IN ZASTRUPITVE

Vsako leto v Sloveniji zaradi poškodb in zastrupitev

- umre 7 otrok v starosti 0-6 let
- 1350 pa jih je hospitaliziranih

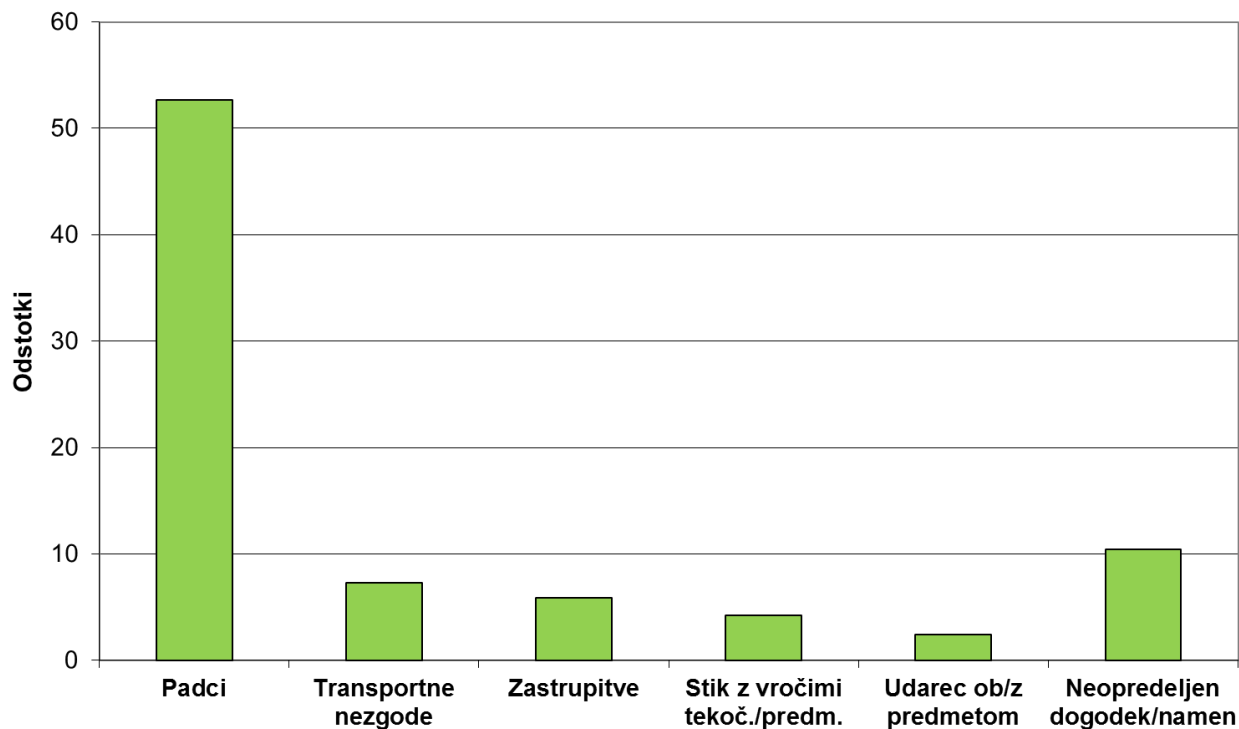

Umrli otroci (0-6 let) zaradi poškodb po zunanjem vzroku, Slo, 2005-2010

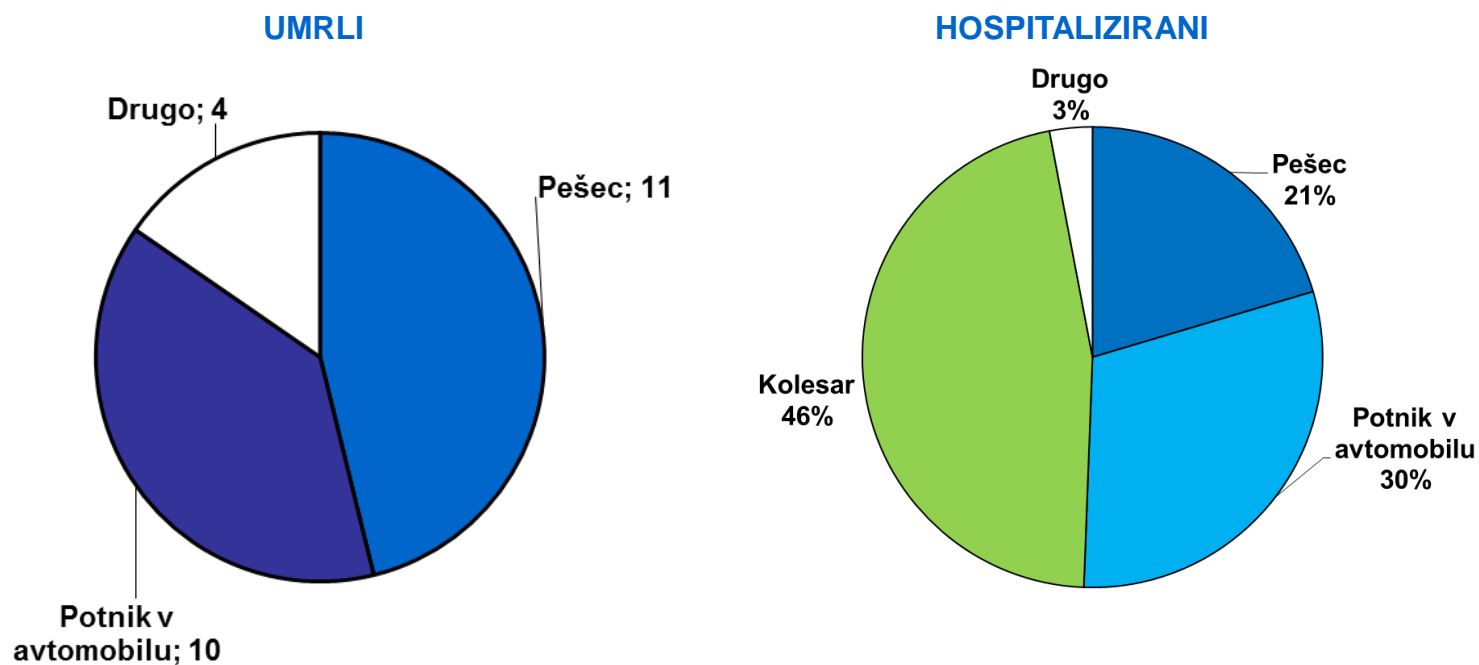
Vir: IVZ. Podatkovna zbirka o umrlih.

Hospitalizacije otrok (0-6 let) zaradi poškodb po zunanjem vzroku, Slo, 2005-2010

Vir: IVZ. Podatkovna zbirka o bolnišničnih obravnavah zaradi poškodb in zastrupitev.

Transportne nezgode otrok (0-6 let), Slo, 2005-2010 (5 umrlih, 99 hospitaliziranih letno)

Vir: IVZ. Podatkovna zbirka o umrlih. Podatkovna zbirka o bolnišničnih obravnavaх zaradi poškodb in zastrupitev.

Transportne nezgode otrok (0-6 let), Slo, 2005-2010

Otroški sedež skupine 0+

do 13 kg oz.
do 10. meseca starosti

Otroški sedež skupine 1

9-18 kg oz.
od 8. meseca do 4. leta starosti

Otroški sedež skupine II + III

15-36 kg oz.
od 3. leta do 12. leta starosti

(ECE 44/04)

Transportne nezgode otrok (0-6 let), Slo, 2005-2010

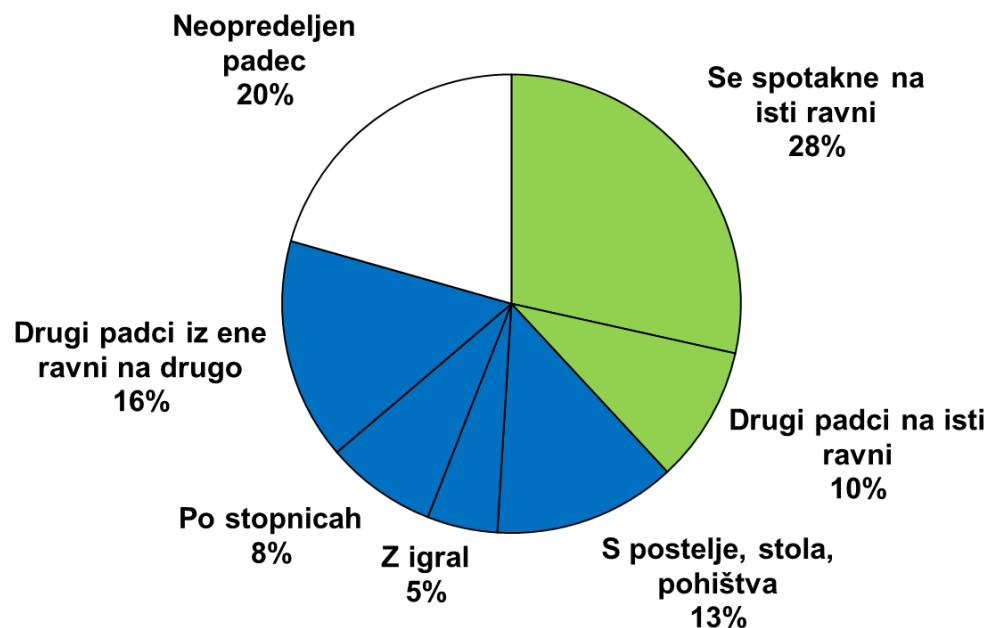

Otroška kolesarska čelada

- je primerna otrokovi starosti in velikosti njegove glave;
- omogoča prilagajanje dolžine paščkov;
- ima dodatne blazinice;
- enostavno zapenjanje/odpenjanje paščka;
- je lahka in ima odprtine za prezračevanje;
- je svetle in lesketajoče se barve.

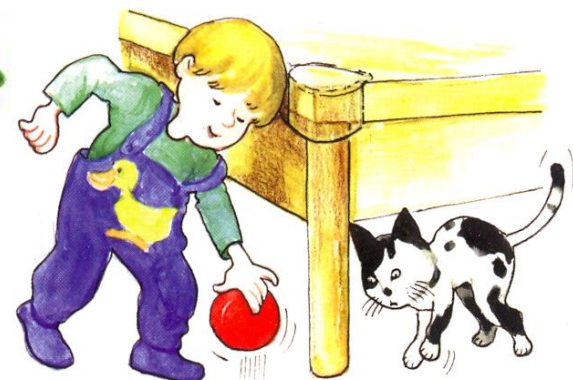
Padci otrok (0-6 let), Slo, 2005-2010 (710 hospitaliziranih letno)

Vir: IVZ. Podatkovna zbirka o bolnišničnih obravnavah zaradi poškodb in zastrupitev.

Padci otrok (0-6 let), Slo, 2005-2010

Padci otrok (0-6 let), Slo, 2005-2010

Padci otrok (0-6 let), Slo, 2005-2010

Padci otrok (0-6 let), Slo, 2005-2010

Poškodbe otrok na igralih, Slo, 2006 (N=58)

Padec z igrala (N=36):

16 gugalnica

10 tobogan

4 plezala

(17 zlomov roke, 8 pošk. glave in vratu)

(EN 1176)

(EN 1177)

Poškodbe otrok na igralih, Slo, 2006 (N=58)

Padec z igrala (N=36):

16 gugalnica

10 tobogan

4 plezala

(17 zlomov roke, 8 pošk. glave in vratu)

Poškodbe otrok na igralih, Slo, 2006 (N=58)

Padec na isti ravni (N=13):

3 tobogan

2 gugalnica

2 plezala

(3 zlomi roke, 2 goleni, 4 zvini)

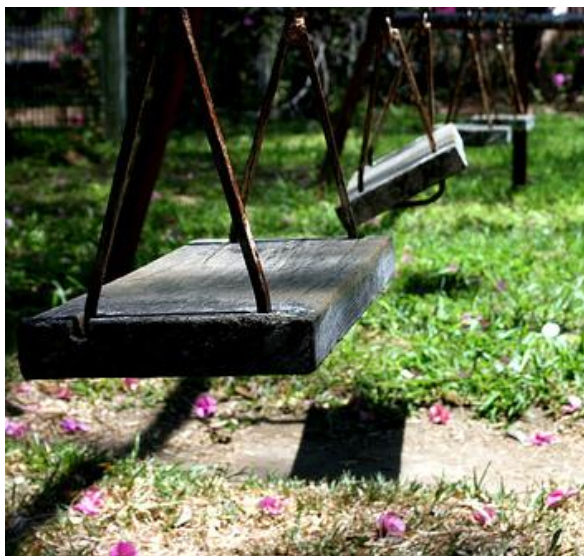
Poškodbe otrok na igralih, Slo, 2006 (N=58)

Udarec ob igralo (N=3):

2 gugalnica

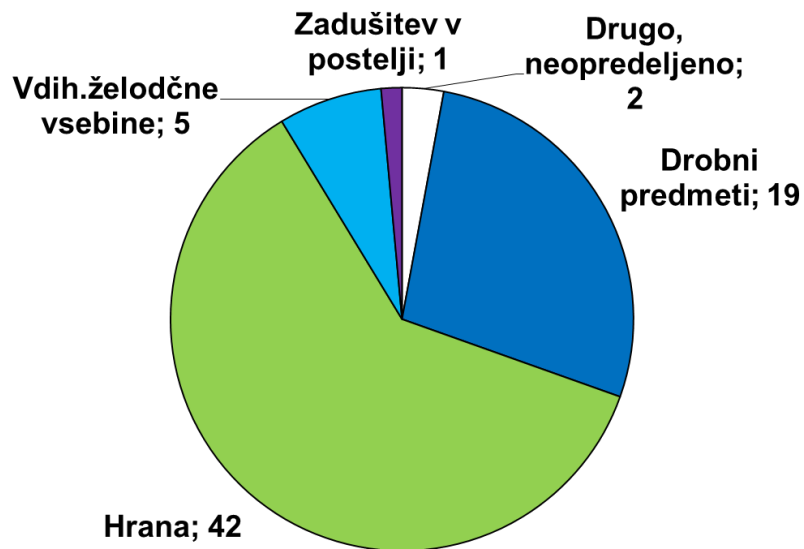
1 druga igrala

(2 pošk. glave, 1 pošk. oči)

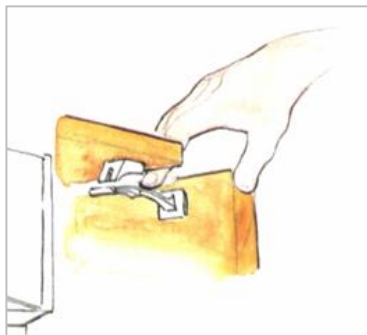

Zadužitve otrok (0-6 let), Slo, 2005-2010 (1 umre, 14 hospitaliziranih letno)

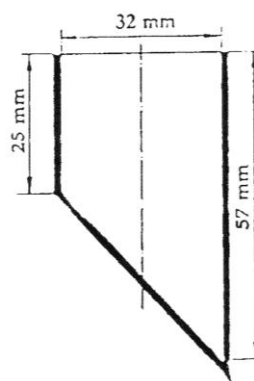
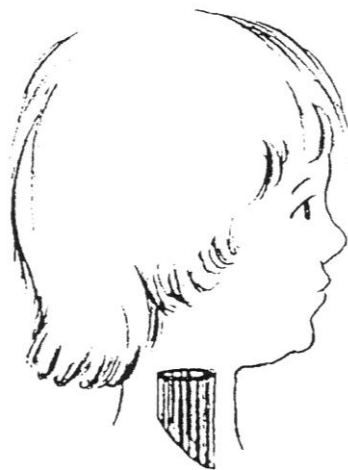

Vir: IVZ. Podatkovna zbirka o bolnišničnih obravnavah zaradi poškodb in zastrupitev.

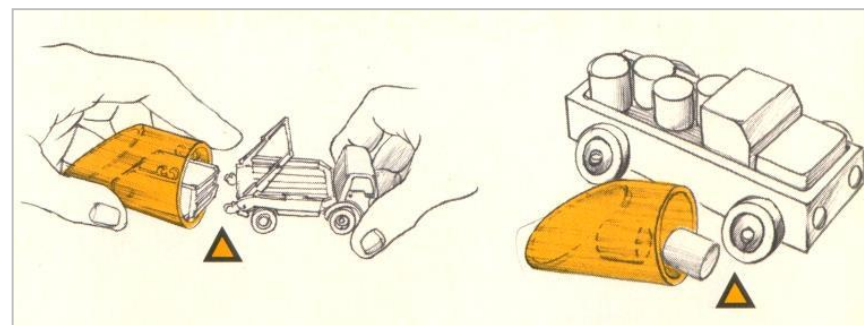
Zadužitve otrok (0-6 let), Slo, 2005-2010

Zadužitve otrok (0-6 let), Slo, 2005-2010

Cilinder za preverjanje velikosti igrač, ...

Pri izbiri igrače za majhnega otroka upoštevajmo štiri 'V' (varnostna) pravila:

'V' za velikost: Manjši kot je otrok, večja naj bo igrača.

'V' za vrvice: Igrača za majhnega otroka ne sme imeti strun, vrvic, trakov.

'V' za videz: Igrača naj bo brez ostrih robov in konic, trsk.

'V' za vrsto materiala: Material, iz katerega je narejena igrača mora biti zdravju neškodljiv in negorljiv.

Zadužitve otrok (0-6 let), Slo, 2005-2010

STRANGULATION HAZARD

HAZARDS

Hardware needs to be in place, and tight; check periodically.

Corner posts should be level with frame. Children can catch clothing and strangle.

Side slats should be tightly spaced. A soda can should not fit between slats.

Decorative cutouts can trap a baby's head.

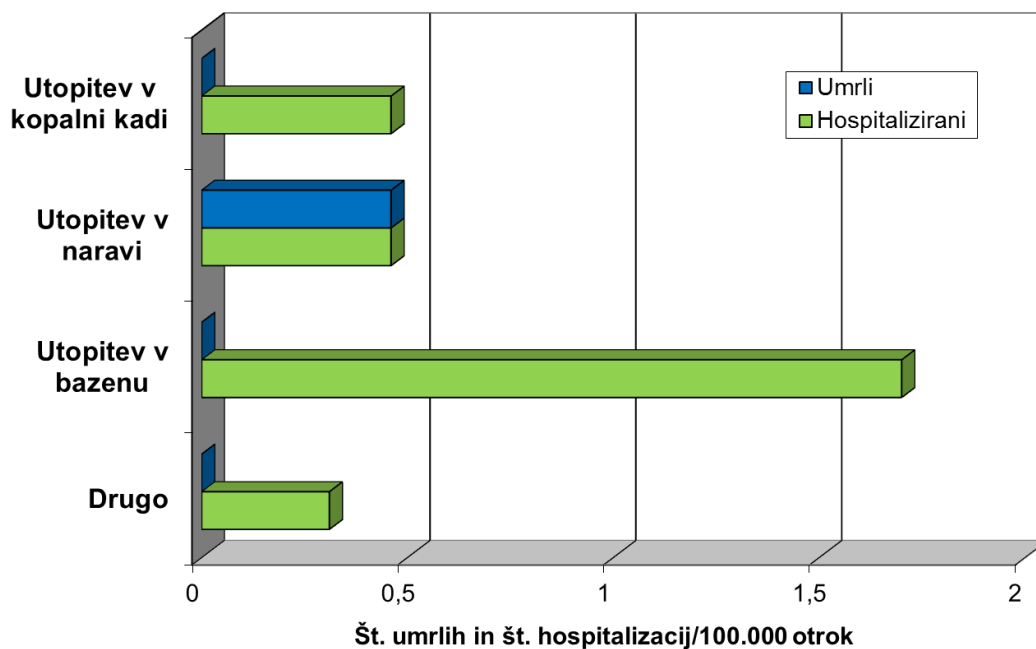
Dropside rails can jump tracks and trap infant between rail and mattress, causing death.

Mattress, platform should fit snugly. If you can fit two fingers between the mattress and side, don't use crib.

Sources: Consumer Product Safety Commission, Kids in Dangers

Cindy Jones-Hulfachor
 SUN SENTINEL
Chad Yoder, Phil Geib
 CHICAGO TRIBUNE

Utopitve otrok (0-6 let), Slo, 2005-2010 (1 umre, 4 hospitalizirani letno)

Vir: IVZ. Podatkovna zbirka o umrlih. Podatkovna zbirka o bolnišničnih obravnavah zaradi poškodb in zastrupitev.

Utopitve otrok (0-6 let), Slo, 2005-2010

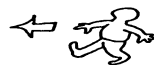
Izločitev izvora
tveganja

Izločitev izvora
tveganja z
materialno bariero

Izločitev izvora
tveganja v času ali
prostoru

Spreminjanje
pomembnih
značilnosti izvora
tveganja

Opremljanje z
zaščitno opremo za
obvladovanje
tvegane situacije

Poučevanje in
urjenje

Opozarjanje na
nevarnost

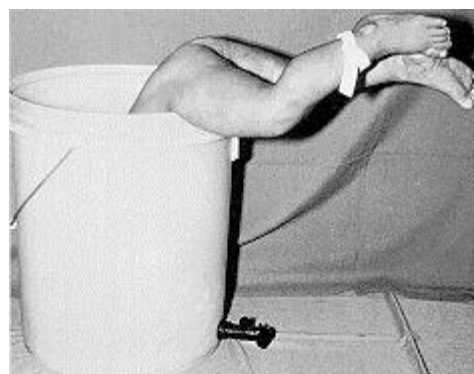
Nadzorovanje

Reševanje, če pride
do poškodbe

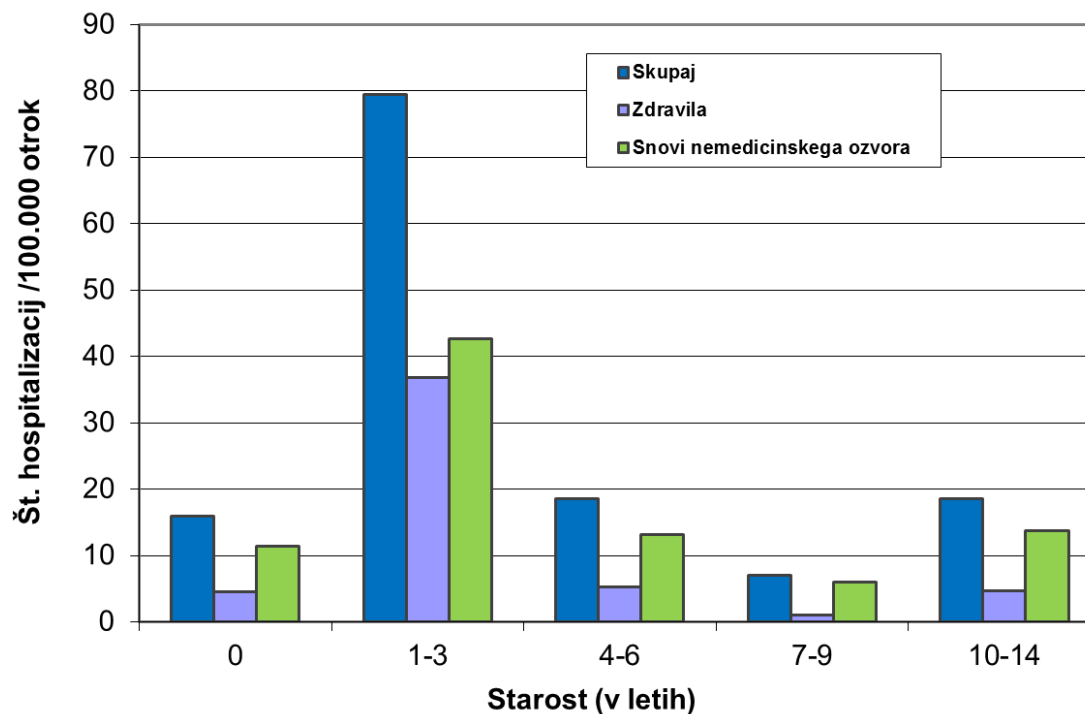

Utopitve otrok (0-6 let), Slo, 2005-2010

Drowned in a diaper pail. Mason.
The Pathology of Trauma, 1993.

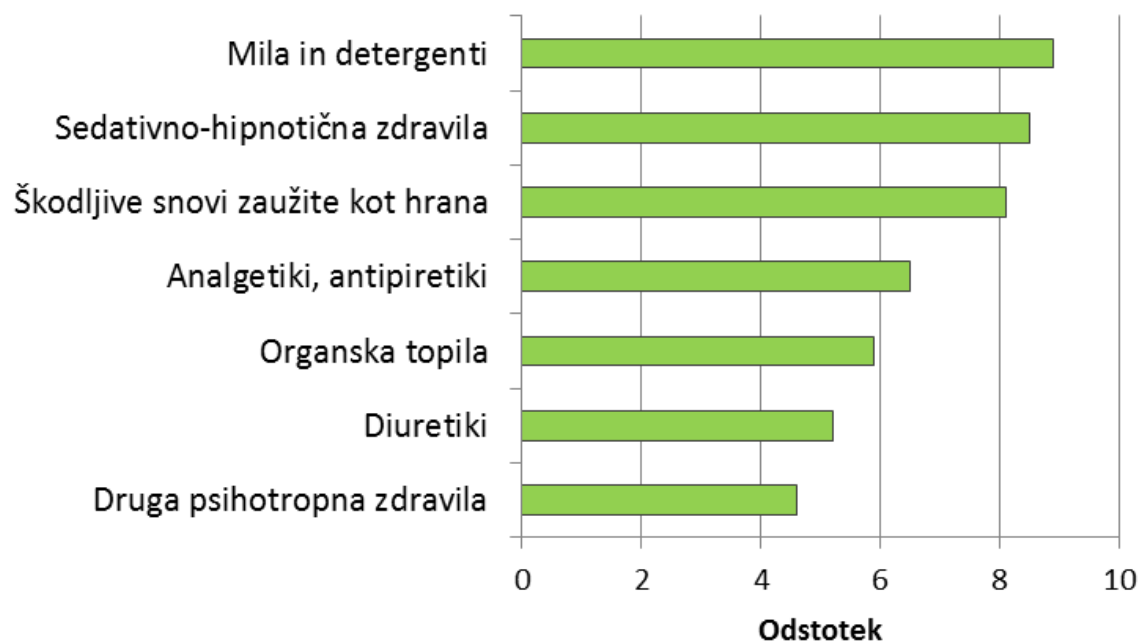
Zastrupitve otrok (0-6 let), Slo, 2005-2010 (69 hospitaliziranih letno)

Vir: IVZ. Podatkovna zbirka o bolnišničnih obravnavah zaradi poškodb in zastrupitev.

Zastrupitve otrok (0-6 let), Slo, 2005-2010 (69 hospitaliziranih letno)

Vir: IVZ. Podatkovna zbirka o bolnišničnih obravnavah zaradi poškodb in zastrupitev.

Zastrupitve otrok (0-6 let), Slo, 2005-2010

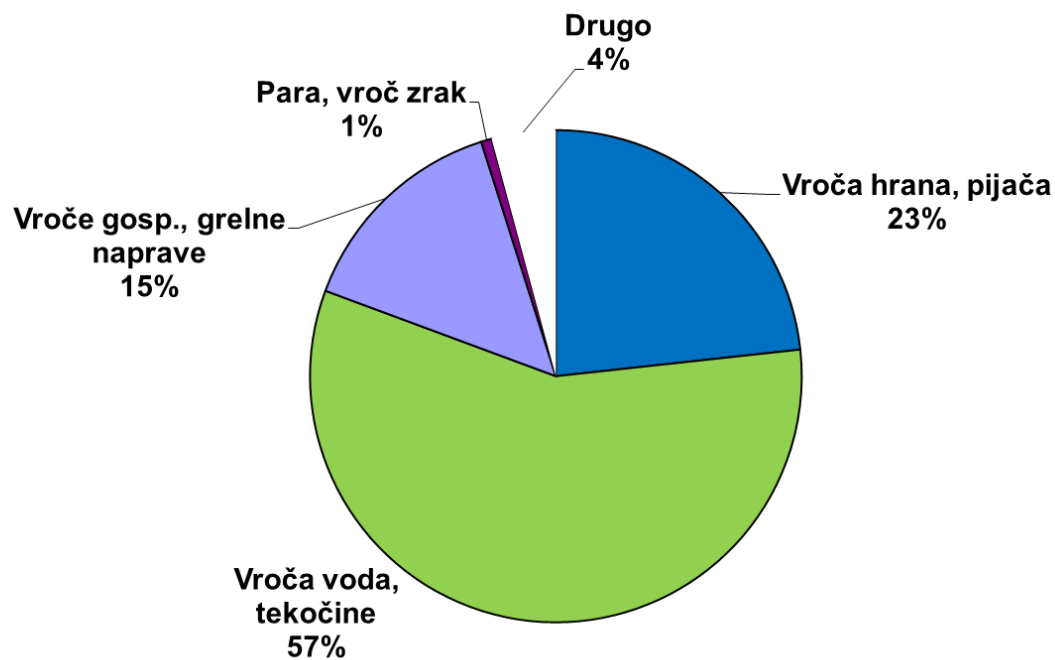
Zastrupitve otrok (0-6 let), Slo, 2005-2010

STRUPENE RASTLINE

- navadni volčin
  - bodika
  - navadni nagnoj
  - navadna tisa
  - navadna trdoleska
  - bršljan
  - brin
  - rododendron
  - robinija
-
- božična zvezda
  - difenbahija
  - filodendron

Oparine in opekline otrok (0-6 let), Slo, 2005-2010 (57 hospitalizirani letno)

Vir: IVZ. Podatkovna zbirka o bolnišničnih obravnavah zaradi poškodb in zastрупitev.

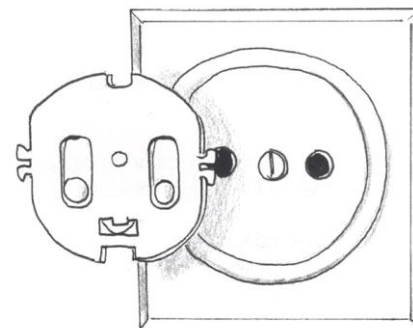
Oparine in opekline otrok (0-6 let), Slo, 2005-2010

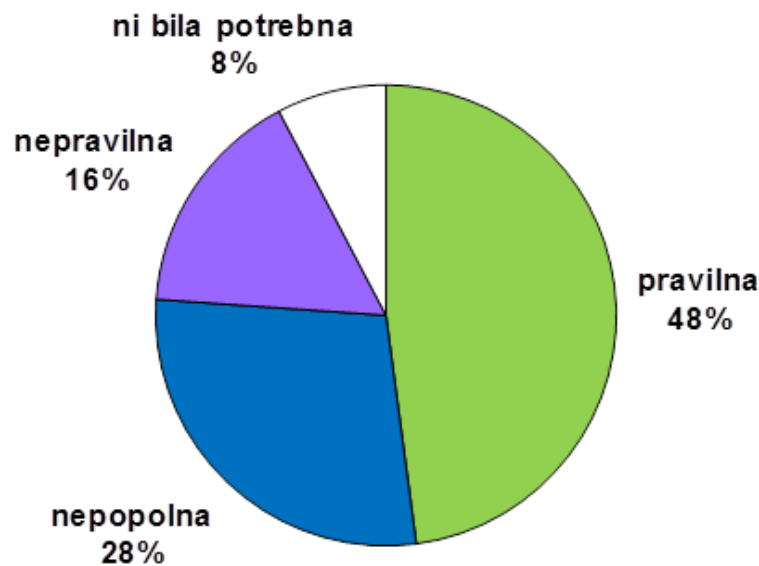
Oparine in opekline otrok (0-6 let), Slo, 2005-2010

Stik z električnim tokom (0-6 let), Slo, 2005-2010

Pravilnost nujenja prve pomoči ob poškodbi v vrtcu

Vir: Rok Simon M. Poškodbe otrok v dveh ljubljanskih vrtcih v letu 1999. Zdrav Var 2002;41: 309-14.

**PRIPOROČILA ZA UKREPANJE V VRTCU OB
NUJNIH STANJIH IN NENADNO NASTALIH
BOLEZENSKIH ZNAKIH**

Avtorji

Mag. Mateja Rok Simon
Vesna Plevnik Vodušek
Prim. Tatjana Lužnik Bufon
Mag. Eva Grilc
Prim. dr. Polona Brcar
Prim. Ivan Vidmar
Asist. mag. Lucija Perharič
Mag. Silva Pečar Čad

Recenzentki

Tatjana Grmek Martinjaš
Mag. Renata Rajapakse

Zahvala

Članicam delovne skupine OPZHR vrtcev RS Marjeti Podpečan (Kranjski vrtci), Branki Strah (VVZ Kekec Grosuplje), Vesni Završan (Vrtec Pedenjped Ljubljana), Valentini Zgubič (Vrtec Pobrežje in vrtec Tezno Maribor) in Aleksandri Tkavc (Vrtec Borisa Pečeta Maribor)

Priporočila je s sklepom potrdil Razširjeni strokovni kolegij za pediatrijo na 57. redni seji dne 22. 12. 2010.

Pripravo in izdajo priporočil sta omogočila Ministrstvo za šolstvo in šport Republike Slovenije ter Ministrstvo za zdravje Republike Slovenije

**PRIPOROČILA ZA UKREPANJE V VRTCU OB
NUJNIH STANJIH IN NENADNO NASTALIH
BOLEZENSKIH ZNAKIH**

O PRIPOROČILIH

1 PRIPOROČILA ZA UKREPANJE OB:

A) ŽIVLJENJE OGROŽAJOČIH STANJIH

**B) STANJIH, PRI KATERIH JE TREBA POKLICATI
STARŠE**

**C) STANJIH, PRI KATERIH OBSTAJA MOŽNOST
ŠIRJENJA NALEZLJIVE BOLEZNI IN JE TREBA
POKLICATI STARŠE**

D) ZLORABE OTROKA

**2 POGOSTEJŠA STANJA, PRI KATERIH JE
POTREBNA NUJNA MEDICINSKA POMOČ ALI
PREGLED PRI ZDRAVNIKU**

**3 POGOSTEJŠI ZNAKI, SIMPTOMI IN STANJA, PRI
KATERIH OBSTAJA MOŽNOST ŠIRJENJA
NALEZLJIVE BOLEZNI**

**4 NAČRT VRTCA ZA UKREPANJE OB NUJNIH
STANJIH IN ZAGOTAVLJANJE POGOJEV**

5 PRILOGE:

Priloga A: Izjava staršev

Priloga B: Privolitev za dajanje zdravila

Priloga C: Evidenca o dajanju zdravila

Priloga D: Poročilo o bolezni

Priloga E: Poročilo o poškodbi ali zastrupitvi

Hvala za pozornost!

